

Il-Ħabs tal-Mirja

John A. Bonello

Stenbhet ġo kmajra kollha mirja, post mingħajr bibien u mingħajr twieqi. Il-ħitan, is-saqaf, saħansitra s-sodda u l-linfa kienu mirja. Thares fejn thares rat lilha nnifisha liebsa libsa ħadra bl-abjad ripetuta fl-infinit, tant li sturdiet. Ippruvat taħseb kif spiċċat hemm. Izda qabelxejn, għamlet kif jagħmlu fl-istejjer. Qarset lilha nnifisha biex tkun ċerta li dan ma kienx xi ħmar il-lejl.

Ma kienx.

Qamet u mxiet sal-ħajt-mera faċċata tagħha. Misset il-ħajt. Sabitu lixx u kiesaħ. Għamlet widintha mal-mera u ssemmgħet. Xejn, la ħoss, ebda ċaqliqa jew taħrika.

“Hemm xi ħadd?” lissnet, bil-mod, imbagħad aktar bis-saħħa. “Hemm xi ħadd?”

Ebda twegiba.

Fir-rifless tagħha d-dmugħ ġelben ma' ħaddejha minn għajnejha ħodor u miksarin. X'taqbad tagħmel? Kif se toħroġ minn hemm? Fejn kien *hemm*?

Habbtet mal-mirja kollha. Werżqet, għajtet. Kien kollu ta' xejn.

Qatgħet qalbha u għamlet l-unika ħaġa li kien baqgħalha tagħmel. B'idejha ma' xulxin, talbet li sħabha jġu jehilsuha.

***

Il-fdal tas-seħer fexfex u ntilef fid-dalma li wagħet ftit qabel u li bidlet in-nhar f'lejl. Ftit berqiet ta'dawl ġrew qishom sriep fl-arja mtaqqila bl-energija. Miranda u Arjana qamu mill-art u fittxew lil ħabibithom, iżda ta' Nina ma kienx hemm ħjiel. Ftit ftit, id-dalma rħiet u x-xemx ħarġet tisreġ mill-ġdid.

"Fejn marret?" temtmet Arjana, iżda Miranda ma kinitx taf twieġeb u fetħet idejha.

"Kulma naf li dan żgur xi magħmul."

Ftit sekondi qabel, Nina kienet qed tiżfen u tkanta bejniethom, tliet fjuri vjola taż-żagħfran f'xagħarha – sakemm dalam f'salt wieħed u ntaqtet minn berqa li tefgħet lil Miranda u lil Arjana mal-art, filwaqt li Nina sparixxiet.

"Issa x'se nagħmlu?"

Miranda xammret il-kmiem.

"Niġru. Irridu nfittxu l-għajnuna kemm jista' jkun malajr."

***

"Kif ma tafux fejn marret? Xi gwardjani intom jekk ma tafux fejn qiegħda binti?" tmaħnan ir-Re Viktor l-Ewwel, Sultan tas-Sitt Artijiet Magħquda. "Irrid inkun naf, ISSA. B'raskom idur jekk sa siegħa oħra ma tkunux tajtuni t-tagħrif li neħtieġ."

Il-Ġeneral Bartilmew u l-Kurunell Matti skużaw ruħhom u ħaffew 'il barra mis-sala tat-tron. Niżlu jiġru u minnufih taw l-amar lis-suldati tagħhom. Kienu se joħorġu jfittxu lit-tfajla, u qabel isibuha ma kinux se jieqfu.

***

Ix-xemx terrqet f'sema bi ftit sħab waqt li Arjana u Miranda ġrew lura lejn ir-raħal ta' Millieri biex isibu lis-saħħara xwejha li bagħtithom fil-bosk.

Għalkemm il-pjan ħarġet bih seħbithom Nina, xorta ħassewhom responsabbli għall-għajbien tagħha. Kienu wkoll konxji ta' x'se jinqala' la jsir jaf missierha. Is-seħer u s-sħaħar kienu ilhom tletin sena projbiti fis-Sitt Artijiet. Fil-fatt, biex irnexxielhom isibu lil dik is-saħħara damu xhur jistaqsu u jfittxu.

Daqs tliet sigħat aktar kmieni, wara mixja ta' sagħtejn minn Saffara, il-belt ewlenija tas-Sitt Artijiet, it-tfajliet daħlu fid-dwejra fqajra tax-xwejha Rinalda. Sabuha tipprepara borma minestra. Laqgħethom bi tbissima dħulija.

“Kif nista’ ngħin lil dawn it-tliet xbejbiet sbieħ?”

“Qalulna li inti tista’ taqtagħli xewqti,” bdiet Nina, “hemm ġuvni, inħobbu, imma hu ma jridx jaf bija. Nixtieq li jsir tiegħi u ngħixu kuntenti flimkien sal-aħħar ta’ ħajjitna.”

Rinalda daħqet.

“Kieku kelli nofs is-sbuħija tiegħek binti, m’hemmx raġel li ma jsirx iħobbni minnufih. Għaliex taħseb li teħtieġ l-għajjnuna tiegħi? Jekk ma jridekx hemm raġuni oħra żgur.”

Nina nstamret. Ġiet bejn ħaltejn tgħidx il-verità inkella taħbihiex. Iżda malajr iddeċidew għaliha shabha.

“Dan mhux għax ma jridhiex,” bdiet Miranda, sbukkata bħas-soltu. “Drinu ma jistax ikun tagħha u jaf.”

“Jaf li jekk isir iħobb lil Nina jiġi f’saram kbir,” kompliet Arjana.

“Ma jistax? Għaliex?” staqsiet ix-xwejġha kurjuża. “Jaqaw imwiegħed lil xi oħra?”

“Le, mhux sa fejn nafu aħna.”

“Ejjew mela għiduli, tħallunx fuq ix-xwiek! Hemm mnejn jekk tgħiduli l-istorja kollha nkun nista’ ngħinkom,” inkuraġġiethom Rinalda li issa kienet insiet għalkollox il-borma u l-minestra.

It-tfajliet ħarsu lejn xulxin, nervużi.

“Minħabba ommi u missieri,” lissnet fl-aħħar Nina. “Iriduni bilfors nizzewweg lill-Princep ta’ Burgavja. Iżda jien ma rridx. Jien irrid nagħżel lil min nixtieq jien. M’għandhomx dritt iġegħluni.”

“Eh eh. Sewwa sewwa, qed nifhem. U inti tħobb lil dan il-ġuvnott, Drinu.” Rinalda resqet qrib Nina u flietha sew. “Nina hux hekk? Jismek Nina inti? It-tifla tas-Sultan Viktor? Taf hux li missierek ma jridx li jintuża seħer fis-saltna tiegħu? Li jekk xi ħadd jinqabad jiġi skumnikat jew aġħar?”

Nina għamlet sinjal b’rasha li taf dak kollu. “Naf u mhux se niftaħ ħalqi. Drinu jħobbni. U jien inħobbu wkoll. Inti biss tista’ tgħinni. Nitolbok bil-ħniena. Nagħtik li trid.”

Mingħajr kliem, ix-xwejġha tathom daharha u marret tgerfex ġewwa ġewlaq kbir. Hi u tqalleb bdiet tgedwed, “Kelli xi mkien. Ħa nara naqra. Żgur baqagħli. Rajtu ftit ilu. Fejn mortli, ja brikkun. Hawn hu!” qaltihom, u daret lejhom bi flixkun ċkejken f’idha. Resqet lejn Nina. “Ħa dan, sbejġha. Issa se ngħidilkom eżatt xi tridu tagħmlu. Importanti imma, agħmlu kollox eżatt kif ngħidilkom!”

Stenniet sakemm Nina u sħabha għamli sinjal b'rashom li fehmu. "Mela, aqbd u t-trejqa minn maġenb in-nixxiiegħa u imxu magħha. Ibaqgħu sejr in sakemm taslu sal-bosk, idhlu fih, segwu dejjem il-mogħdija. Daqs siegħa mixi bogħod mill-ewwel sigra, għandkom issibu fetħa naqra kbira. Tagħrfuha tinkwetawx, għax fiha hemm ċirku ta' ġebel wieqaf."

"Imma, fil-bosk ma nistgħux nidhlu!" waqqfitha Arjana. "Kulhadd jaf li l-bosk projbit!"

"Hmerijiet," wegħbitha Rinalda b'tixjira ta' idha, "ilni nidhol f'dak il-bosk sa minn mindu kelli ħames snin. Hawn għadni, inferfer. Mela, fejn kont wasalt għax sirt ninsa. Iwa. Idhlu ġoċ-ċirku tal-ġebel u għandkom taraw fjuri taż-żagħfran. Aqta' tlieta u aghmilhom ġo xagħrek, inti biss imma Nina, l-oħrajn ma jistgħux imissuhom! Imbagħad ixrob dan il-likwidu msaħħar, aqbd u idejn xulxin u duru dawradurella lejn il-lemin filwaqt li tkantaw:

*Dur dur dur għal dejjem immur
Art il-mirja rrid inżur
L-imħabba tfur, issa żgur dur dur dur*

***

Miranda waqfet u stenniet lil seħbitha tilħaqha. Kienu ilhom qrib siegħa jiġru u Arjana dehret se tmut l-aħħar bil-qtugħ ta' nifs.

"Ejja, l-aħħar naqra. Wasalna."

Imxew l-aħħar mitt pass sal-bieb tad-dwejra tax-xwejja, maqtugħa għaliha mill-bqija tal-irħajjal. Sabu l-bieb imbexxaq, u Miranda daħħlet rasha.

"Rinalda? Hawn qiegħda? Hawn xi ħadd?"

Baqqħu mingħajr tweġiba, għalhekk fetħu l-bieb beraħ u daħlu ġewwa. Ma kien hemm ħadd. In-nar tal-kenur kien mitfi.

"Issa x'se nagħmlu?" bkiet Arjana. "Min se jgħinna?"

"Ikkalma," ikkunslatha Miranda. "Imxi nistaqsu lin-nies tar-raħal forsi jafu fejn marret. Jekk ma nsibuhix ikollna mmorru l-palazz u ngħidu lil missierha."

***

Il-Ġeneral Bartilmew ħabbat fuq il-bieb tal-kmamar privati tas-Sultan. Fetħitlu r-reqina.

“Sibtuha Bart?” staqsietu, leħinha mimli tama.

“Le, sfortunatament. Iżda hawn waħda mara qed titlob udjenza mas-Sultan għax qalet li għandha tagħrif dwar Nina.”

***

Malli xeħet għajnejh fuqha, għarafha. Minkejja it-tletin sena li għaddew mill-aħħar darba li ltaqgħu, ma kinitx xjaħet nitfa. Sinjal ċar li baqgħet tuża s-seher. Tbissmet malli ratu u fuq is-Sultan dellel ħsieb ħażin.

“Fejnha binti? X’għamilt biha?”

“Wara dawn is-snin kollha, nistenna, nittama,” bdiet is-saħħara b’lehen baxx, “tiskanta kif ix-xorti tinbidel. Għext tletin sena waħdi, moħbija, imdejqa. Sakemm tfaċċat bintek.”

“Jekk għamiltiha xi ħaġa–,” beda Viktor.

“Kieku mhux qiegħda hawnhekk. Ma ġejtx għal semplici vendetta. Kieku ridt inpattihielek ilni li għamiltiha. Int l-uniku wieħed li tista’ ġġib lura lil żewġi. Għandek ċans s’għada bħal dal-ħin. Jekk Arturu ma jkunx ħieles sa dak il-ħin, tista’ tinsa li terġa’ tara lil għaziza Nina.”

Ir-regina qabdet miexja lejn il-mara, iżda Viktor waqqafha.

“Mur minn quddiem,” qal lis-saħħara. “Hallini naħseb.”

“Ma tantx għandek fiex titfixkel. L-għazla ma tistax tkun eħfef. Taf x’għandek tagħmel.” B’dak l-aħħar diskors, daret u ħarġet ‘il barra mis-sala, daharha dritt, tbissima fuq fommha u rasha ‘l fuq.

***

Arjana u Miranda waslu Saffara rekbin fuq wara ta’ karettun ta’ raħħal. ltaqgħu miegħu fit-triq minn Millieri u offriehom rikba. Waqqafhom quddiem ix-xatba tal-palazz, irringrazzjawh u daħlu jiġru. Kulhadd kien drahom deħlin u ħerġin u ħadd ma pprova jwaqqafhom. Qasmu l-bitħa, telgħu t-taraġ lejn il-bieb tal-palazz, u kif kienu se jidħlu, kważi ħabtu ma’ mara twila, gustuża, liebsa libsa sewda bl-aħmar.

Xħin rathom daħqet, għemżithom, u bdiet niezla t-taraġ.

It-tfajliet ħarsu lejn xuxlin, issummati.

“Rinalda?” sejthet Miranda.

Lehen is-saħħara dewa fil-bitħa, hekk kif wiegħbet mingħajr ma daret lejhom.

“Daqshekk Rinalda. M’għandix bżonnha aktar. Issa ergajt sirt Sabella.”

***

“Viktor, min kienet dik il-mara? Xi trid minn Nina u xi tridek tagħmel?” staqsiet ir-reġina.

Is-Sultan ħa l-ħin tiegħu qabel ma wiegħeb.

“Tletin sena ilu waqqaft saħħar milli jibqa’ jizra’ l-mibegħda fis-Sitt Artijiet. Anki jien kont saħħar, iżda minħabba fih għaddejt liġi kontra kull xorta ta’ seħer. Ismu kien Arturu u dik il-mara tiegħu, Sabella. Dakinhar li ħlist minn Arturu, hi ħarbet. Fittixtha għal żmien twil, iżda qatt ma sibtha u allura assumejt li telqet għalkollox. Jidher li kont żbaljat.”

Ħadd ma felaħ jitkellem. Is-sultan issokta.

“Lilu qfiltu f’ħabs imsaħħar u jien biss nista’ nagħtih il-ħelsien.”

“U issa, x’beħsiebek tagħmel?” staqsietu martu.

“X’għażla għandi? Nina tiġi l-ewwel u qabel kollox.”

***

Fil-bosk kien hemm skiet perfett. Viktor daħal ġewwa ċ-ċirku tal-ħaġar. Ħareġ flixkun ċkejken u fetħu. Xorob belgħa u ferrex il-bqija f’ċirku sħiħ madwaru. Għalaq għajnejh u beda jdur fuqu nnifsu lejn ix-xellug u jkanta jgħajjat:

Dur dur dur tiġi lura żgur

Minn art il-mirja fejn mort iżżur

Daqshekk maqful. Ħieles tkun. Dur dur dur

Seħħew tliet affarijiet f’daqqa. Minn wara waħda mill-ħaġriet weqfin fejn kienet mistoħbija, tfaċċat Sabella. Minn wara Sabella, feġġew Arjana u Miranda nifishom maqtuġħ. U fiċ-ċirku ma’ Viktor dehret sħaba duħħan fiddien li nbidlet u ħadet is-sura ta’ raġel twil u rqiġ liebes libsa kaħla bil-ħjata tal-fidda. Dan ir-raġel ħares madwaru, lejn Viktor, lejn il-ħaġar, is-sema u s-siġar. Imbagħad ħarstu waqgħet fuq martu Sabella, li ġriet lejha u għannqitu.

“Issa għandek lil żewġek Sabella, imma lil Nina mhux naraha. Fejn hi binti?”
staqsa Viktor li ħaseb Sabella se ġġib lil Nina magħha.

Sabella nħallet mit-tgħanniqa u ħarset lejn Viktor.

“Fejn tridha tkun? Fil-ħabs tal-mirja li ħloqt int stess. Il-problema, li hi stess għamlet is-seħer fuqha nnifisha.”

***

Viktor fehem mill-ewwel. Tletin sena qabel kien qafel lil Arturu billi qarraq bih – ġiegħlu jixrob xarba speċjali li sturdietu, imbagħad Viktor qal il-kliem imsaħħar u baġhtu fil-ħabs tal-mirja. Għamel hekk biex Arturu ma jkunx jista’ jinħeles, għax ried ikun bilfors Viktor li jgħid il-kliem biex iġibu lura. Sabella iżda, ġiegħlet lil Nina stess tgħid il-kliem, u hekk it-tfajla sakkret lilha nnifisha. Nina setgħet tgħid il-kliem biex tinħeles, iżda ma kellhiex l-iċken ħjiel ta’ dan kollu.

***

Tilfet il-kont tal-ħin. Kemm kien ilha maqfula hemm ġew? Siegħa? Ġurnata? Ġimgħa? Skantat kif la qabadha għatx u lanqas ġuħ, la ngħas u lanqas għeja. X’kien dak il-post? Id-dmugħ baqa’ jqattar ma’ ħaddejha, fommha baqa’ jlissen l-istess talba.

***

Is-Sultan lanqas felaħ jitellem. Moħħu kien qed jhewden fuq ħaġa waħda biss: kif se jagħmel biex iġib lil bintu lura. Viktor niżel għarkupptejh f’nofs iċ-ċirku tal-ħaġar u seħet xortih. Seħet il-ħabs li ħoloq hu stess.

Arjana u Miranda raw dak kollu li seħħ mingħajr ma tħarrku, iżda hekk kif Sabella bdiet tigbed lil żewġha lil hinn miċ-ċirku għajtu lis-saħħara.

“Dħaqt bina u b’ħabitna! Ġiet għandek għall-għajnuna u minflok ħallastha bil-qerq!”

Is-saħħara waqfet u daret lejhom.

“Meta tieqfu tgħixu f’ħolma tintebħu li d-dinja mimlija qerq.”

Izda kif reġgħet qabdet miexja, Arturu zammha. Sabella ħarset lejha konfuża.

Żewġha tbissmilha, imbagħad mexa lura għal ħdejn is-Sultan. Hatfu minn driegħu u għenu jqum.

“Viktor. Ma nafx kemm żammejtni magħluq hemm ġew. Naf biss kemm hu ikrah, kemm tħossok se tiġġennen. Ma nixtieqx li ħaddieħor ibati l-istess piena. Wegħedni li jekk ngħinuk teħles lil bintek ma tibgħat lil ħadd aktar f’dak il-ħabs. Wegħedni li tħalli lili u lil marti nitilqu bil-kwiet. Il-lezzjoni tgħallimtha u mhux se nerġa’ niżbalja. Irrid inkun bniedem ħieles mill-ġdid.”

***

Goċ-ċirku tal-ġebel, Arturu, Sabella u Viktor żammew idejn xulxin filwaqt li lissnu l-kliem imsaħħar li għallimhom Viktor ftit qabel. L-art theżżet, l-arja fexfexet, is-sema xegħel bis-seħer. Hoss itarrax ta’ ħġieġ jinkiser dewa madwarhom. Il-ħabs tal-mirja sfaħxa fix-xejn.

“Missier?”

Minn ġo sħaba lewn il-fidda, Nina ġriet lejn missierha u għannqitu, imbagħad għannqet lil sħabha wkoll.

Viktor dar lejn Arturu u Sabella.

“Inroddilkom ħajr. Waħdi ma stajt qatt inwettaq dak li għamilna flimkien. Se nżomm kelmti. Tistgħu tmorru ħielsa. Kunu afu iżda, li s-seħer xorta se jibqa’ projbit fis-Sitt Artijiet.”

Arturu ħa b’idejn Viktor.

“Ha mmorru ‘l bogħod mis-Sitt Artijiet, ħa nsibu xi mkien fejn nistgħu nibdew ħajjitna mill-ġdid. U d-darba li jmiss li niltaqgħu, nifirħu b’xulxin bħala ħbieb antiki.”